

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 6, 2016 • Vol. CVII Nr. 144 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-05-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Žinojo, kad sugrįš – 6 psl.

Pristatyta policijos kapeliono liturginių pamokslų knyga – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Pirma stotelė – Čikaga

Iš k.: M. Puidokas, Ž. Pavilionis, S. Balzekas Jr., G. Kirkilas, E. Zingeris, S. Balzekas III, M. Gudynas. Virginijos Petrauskienės nuotr.

Pasaulio lietuvių centras gruodžio 4-ąją, sekmadienį, buvo pilnas kalėdinio šurmilio: čia vyko kalėdinė mugė. Šventiškai pasipuošusi „Sielos“ galerija kvietė į pianistų Roko ir Sonatos Zubovų koncertą. Prieš jo pradžią Lietuvos Respublikos konsulas Čikagoje Marijus Gudynas pristatė Lemonte apsilankiusius svečius – naujojo LR Seimo atstovus Gediminą Kirkilą, Mindaugą Puidoką ir Žygimantą Pavilionį. Paminėjus pastarojo pavardę,

konsuliu pristatymo tęsti neberekėjo – susirinkusieji, sveikindami buvusį ambasadorių JAV ir Meksikai, prapliupo karštais plojimais. Tas pats pasikartojė ir Ž. Pavilioniui dėkojant už M. Gudyno iniciatyvą – prieš svarbius susitikimus Washingtone aplankyti Čikagos lietuvius. Buvęs ambasadorius, naujai išrinktas Seimo narys pavadino M. Gudyną „pačiu geriausiu generaliniu konsulu“, kam susirinkusieji pritarė audringais plojimais. – 3 psl.

Pagerbti lietuvių kilmės mokslininkai

Rimvydas Juškaitis, Almantas Pivrikas, Vaidas Šeferis, laikinai einanti ministrės pareigas Audronė Pitrienė, Jolanta Aleksejūnienė ir PLB vicepirmininkas Rolandas Žalnierius. Alkas.lt, A. Sartanavičiaus nuotr.

Vilniuje, Švietimo ir mokslo ministerijoje buvo įteiktos 2016 metų mokslo premijos.

Nors ir nedidelis, bet visgi jubiliejinis susiejimas – jau dešimtą kartą buvo pagerbti užsienio lietuvių mokslininkai, turintys Lietuvos pilietybę. 2016 m. užsienio lietuviams skiriamomis mokslo premijomis buvo apdovanoti Jungtinėje Karalystėje gyvenantis lazerių specialistas Rimvydas Juškaitis, Čekijoje dirbantis lituanistas Vaidas Šeferis, mokslininkė odontologė Jolanta Aleksejūnienė iš Kanados, literatūrologas iš JAV Bronius Vaškėlis bei šiuo metu Australijoje dirbantis puslaidininkių fizikas Almantas Pivrikas.

Keturi iš penkių premijos laureatų savo akademinį kelią pradėjo Lietuvoje, beveik visi yra Vilniaus universiteto absolventai. Šiomis premijomis norima paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus būti Lietuvos mokslo ambasadoriais. Tuo pačiu siekiama ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę.

Šiomet mokslo premijoms buvo pateikta 15 kandidatūrų iš 6 šalių. Šešis kandidatus pateikė JAV Lietuvių Bendruomenė, po dvi paraiškas sulaukta iš Australijos, Jungtinės Karalystės ir Kanados, ir po vieną kandidatą pasiūlyta iš Čekijos, Lenkijos ir Norvegijos.

– 9 psl.

Mes esame atsakingi ne vien už tai, ką darome, bet ir už tai, ko nedarome – Molière

NUOMONĖS – KOMENTARAI

Ar tikrai dainų šventės jau yra „kokčios“?

**ALGIMANTAS MIŠEIKIS,
ZIGMAS TAMAKAUSKAS**

Šių metų rugsėjį LRT radijo laidoje „Pakartot“ istorikas Alfredas Bumblauskas, kalbėdamas apie muziką su šios laidos vedėju Karoliu Vyšniausku, švystelėjo „istorinių“ minčių pluoštą, teigdamas, kad „ne dainų šventės, o roko muzika išlaisvino Lietuvą iš komunizmo“. Gal dar norėjo pridurti – ir iš okupacijos, bet susilaikė. Bandydamas pagrįsti šį savo teiginį, toliau kalbėdamas lyg sąžiningai prisipažino, kad „dainų šventės jam kokčios“. Apie jų „kuktumą“ jis sakęs ir kanadiečiams, dėtydamas jiems savo suformuotas istorines tiesas. Gal šiam istorikui koki ir pati lietuviška daina, nes jis ją prilygino „per daug dominuojančiai kaimietiška kultūrai“. Matyt A. Bumblauskas, įkvėptas prieškarinio lenkų pašaipų, jau pamiršo, kad iš to paties lietuviškai dainuojančio kaimo, kaip sakoma, nuo žagrės – pakilo ir Lietuva, kilo ir mūsų šviesuomenė, padėjusi išlikti lietuviškam žodžiui, vedusi Lietuvą į Valstybės atkūrimo aušrą. A. Bumblausko teiginius kitu atveju galima būtų palaikyti lengvu nusišnekimu, bet kai tokie žodžiai sklinda iš susi-reikšminusio ar kitų sureikšminto profesoriaus lūpų, darosi kažkaip nesmagu ir norisi atsakyti. Gal žinomas istorikas tokiais teiginiais vėl nori pagarsėti, bet jo šių „garsių“ frazių tikrai teigiamai neįvertins dauguma mūsų dvasinę kultūrą nors šiek tiek pažįstančių ar ja besidominančių žmonių. Tikimės, kad paskaitininkas A. Bumblauskas šiomis frazėmis neįtikino ir patriotiškai nusiteikusių Kanados lietuvių. Gal kas net nustebė – kur ritasi tasai istorikas...

Nei dainų šventės, o tuo labiau roko muzika nebuvo ir negali būti tiesiogiai išlaisvinančiu veiksmu, todėl geriau jau nesisvaityti garsiais apibendrinimais. Lietuvą išlaisvino ne muzikinio „roko“ elementas, o mūsų dvasinis susitelkimas, didžios vienybės išraiška, gimusi Martyno Mažvydo „Katekizme“ – pirmosios lietuviškos knygos ir Mikalojaus Daukšos „Postilės“ žodyje, knygnešių pastogėje, Lietuvos partizanų aukoje, Sibiro, kalėjimų ir lagerių kančių bei gilaus Tikėjimo kelyje.

Profesorius A. Bumblauskas pasižymi naujų šokiruojančių „naratyvų“ kūrimu. Vienas ankstesnių jo „naratyvų“ turėjo nužeminti žinomą istoriką Adolfą Šapoką ir jo garsią, 1936 metais redaguotą „Lietuvos istoriją“, suvaidinusią sovietinės okupacijos metais didžiulį vaidmenį stiprinant mūsų tautinę savimonę, padėjusią atsispirti to meto ideologinei klastotei. To meto pasišventėliai, rizikuodami savo saugumu, kaip Knygnešystės laikų knygnešiai ją slapta „atšvietę“ žibaline „Era“, platino, įvardydami nemažai nerimo čekistiniam saugumui. Ir šandien ši knyga padeda geriau susivokti tiems, kurie bandano ištrūkti iš besiskverbiančios į mūsų gyvenimą kosmopolitinės ideologijos pinklių.

Neretai A. Bumblausko ir jam akompanuojančių bendraminčių žodžiuose išgirstame, kad Simono Daukanto lietuvių kalbos raštijos aktualinimo linija „beviltiškai paseno“, kaip „paseno“ ir tautinės valstybės kūrėjai. Istorikas nusiziūrėjęs į latvių bei čekų visuomeninio vystymosi eigą ir Lietuvoje pamatė „senlietuvių“ ir „naujalietuvių“, reikšdamas savo simpatiją vadinamiesiems „senlietuviams“, kurie 1919 m. rengė Lietuvos patriotų demaskuotą poeviakių sukilimą. Šie ir panašūs jo žėčpospolitiniai „naratyvai“, žinoma, buvo įvertinti kaimyninės užsienio valstybės atitinkamais „blizgučiais“, vėl pagarsinusiais istoriko vardą.

Dabar grįžkime prie profesoriaus „kokčiomis“ vadinamų dainų švenčių. Ne sovietai sukūrė dainų šventę kaip masinį renginį. Dainų ir šokių šventinės tradicijos gimė jau XIX amžiuje, kada 1843 metais ji pirmą kartą buvo surengta Šveicarijoje, dalyvaujant 80 chorų. Po dvejų metų tokia šventė buvo surengta Vokietijoje. Didžiulė dainų šventė įvyko ir XX a. pradžioje – 1928 metais Austrijoje minint Franzo Schuberto 100-tąsias mirties metines. Baltijos šalyse dainų šventėms pradžią davė Estija, kiek vėliau ir Latvija. Lietuvoje pirmą kartą dainų šventė, pavadinta „Dainų diena“, sutikta su dideliu entuziazmu, buvo surengta 1924 metais Petro Vileišio aikštėje Žemės ūkio ir pramonės parodos metu. Iškilios dainų šventės su tūkstančiais klausytojų bei šimtais chorų vyko ir minint Lietuvos Nepriklausomybės 10- metų, ir minint Vytauto Didžiojo mirties 500 metų sukaktį. Susirinkusieji džiaugsmingai sveikino dainuojamas liaudies dainas, psalmes, kompozitorių sukurtus originalius kūrinius. Dainų šventės buvo rengiamos ir dabar vadinamuose Lietuvos regionuose. Čia jas daugiausiai rengdavo šauliai, ateitininkai, pavasarininkai.

Choro dirigentas, pedagogas, socialinių mokslų daktaras Regimantas Gudelis savo plačiame straipsnyje „Chorai ir dainų šventės Lietuvoje – etninės savimonės žadintojai...“ pažymi, kad dainų šventės yra viena iš įtaigiausių tautinio identiteto bei etninės savimonės žadinimo ir ugdymo priemonių, jos nušviečia tautos būtį ir istorinį kelią. Jų žanrinės struktūros platuma atveria neribotas socialinio ir kultūrinio bendravimo bei švenčių visuomeninio poveikio stiprinimo galimybes.

Sovietinės okupacijos metais nors iš dainų švenčių buvo reikalaujama propagandinio turinio ir procentinio rusų kalba dainavimo, tačiau jose vis tiek prasiskverbė tautiškumo atspindžiai, raginę žmonių sąmonėje palaikyti savo tautinį orumą, domėjimąsi savo krašto istorija. Tų atspindžių negalėjo užtušuoti ir partokratų įbrukta Isaako Osipovičiaus Dunajevskio „Ir platus gi kraštas mūsų gimtasis“ ar kitos į ją panašios dainuokos. Dainų šventės sovietinei nomenklatūrai todėl keldavo nemažą galvos skausmą: susibūrusios žmonių masės gatvių eitynėse, estradoje ar kitose viešose vietose kalbėdavo ir dainuodavo sava kalba, o tai nebuvo labai

įprasta, pavyzdžiui, jau gerokai rusifikuotoje Rygoje. Ypač daug rūpesčių valdžiai sukeldavo rengiamos Pabaltijo studentų dainų šventės. Po 1956 metų dainų šventės, vykusios Tartu mieste, jos kuri laiką buvo visai uždraustos rengti dėl vadinamų „nacionalistinių pasireiškimų“. Vėl atnaujintos tik 1968 metais Vilniaus Vingio parke prikaišiojant jo estradą ka-gėbistinių šnipų. Tai galima buvo įsitikinti atėjus keletą minučių anksčiau prieš repetitijos pradžią – visojo estradoj kas 10 metrų sėdėjo nematyti vyrukai. Chorų vadovai, pažindami savo dalyvius, nelauktus svečius vydavė lauk. Dažnai tie patys „svečiai“ norėdavo prasibrauti ir į eisenų gretas, stengdamiesi sužinoti, kas traukia „Sėk, sesute, žalią rūtą“...

Ypač atmintyje liko 1988 metų dainų šventė Vilniuje. Atvažiuavę estai plačiai išskleidė savo tautines vėliavas. Atkuto ir lietuvių dainininkai, ėmę mokytis giedoti Lietuvos himną. Nesnaudė ir „vakarykščiai“, suorganizavę „komsomolcų“ būrį, kuris puolė einančius choristus su lietuviškomis vėliavomis, jas atiminėjo ir laužė. Vis tiek po vykusių muštynių lietuviškų vėliavų buvo įnešta pakankamai. Čia pasitarnavo ir orkestrantai, vėliavas įnešę savo instrumentų dėkluose. Visa estrada suspindo lietuviškų, latviškų ir estiškų vėliavų vaivorykštės šviesa. Po galingo „Gaudeamus“ dainininkai atsakė dainuoti rusiškai nomenklatūrinę dainą. Dėl to dirigentas S. Krylovas su būreliu savų choristų paliko estradą. Tačiau dainų šventė pakiliai tęsėsi iki paskutinio akordo. Tyliai pasitraukė kiek perbalę ar išraudę „garbingi“ vyriausybiniai svečiai. Studentai su džiaugsmu sugiedojo Lietuvos, Latvijos ir Estijos tiek metų uždraustus savo tautinius himnus.

Tai buvo viešo atsako demonstracija už ilgametį moralinį prievartavimą, už tą skleistą sovietinę melo ideologiją. Po šio įvykio jau niekas viešai nedrįso atiminėti ir žeminti mūsų Trispalvės. Ji plačiai ple-vėsavo Vilniaus ir Kauno Sąjūdžio mitinguose. Tad nereikėtų pasiduoti tamsių jėgų raginimams, norintiems numarinti dainų šventes, lietuvišką dainą, viešą lietuvišką žodį, laiko patikrintą mūsų raidyną. Turime būti oria, gerbiančia save, savo nacionalinę kultūrą tauta, nelinkusia išsigąsti kai kurių profesorių gąsdinimų, kad kas nors mus gali palai-kyti baudžiauninkų ar muzikų tauta, ignoruojančia primestus bajoriškus herbų su lenkiškais užrašais. Didžiukimės savo jau visame kultūringame pasaulyje žinomais sukurtų darbų vaisiais, savo dvasiniu gyvybingumu, reprezentaciniais nacionaliniais simboliais – Vytimi ir Trispalve. Prisiminkime ir tai, kad 2003 metais Baltijos šalių dainų šventės, iš jų ir Lietuvos, buvo įtrauktos į UNESCO sudarytą žmonių nematerialinės kultūros paveldo sąrašą.

Taigi mūsų dainų šventės yra ne kažkokia atgyvena ar kuktumą sukeliantis elementas, o mūsų dvasinės kultūros pasididžiavimas. Tegul gyvybinga lietuviška daina visada skamba mūsų lūpose ir širdyje.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Docentas Algimantas Mišeikis – chorinės muzikos kūrėjas, dirigentas.

Zigmas Tamakauskas – Kauno savivaldybės Švietimo tarybos narys, Lietuvos sąjūdžio Kauno skyriaus Švietimo komiteto pirmininkas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatavimą už prenumeratą nesuįnciame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Pirma stotelė – Čikaga

Atkelta iš 1 psl.

Apsilankymas galerijoje, jos dirbtuvėse Seimo pirmininko pavaduotojui G. Kirkilui priminė jo profesiją – prieš pasirinkdamas politikos kelią (beje, G. Kirkilas yra Seimo narys be pertraukos nuo 1992 metų!) jis dirbo restauratoriumi. Parlamentaras prisiminė, kaip jie su kolegomis dar tarybiniais metais, stagnacijos laikais, kai viskas buvo uždrausta, naudodami originalius medinius kunigaikščių Gedimino, Vytauto bareljefus gamino gipsines kopijas ir jas pardavinėjo. Jis prisipažino, kad iki šiol mylis ir gerbiaš šią profesiją bei paskatino „Sieloje“ susirinkusius lietuvius toliau puoselėti lietuviškas tradicijas, meną ir kultūrą. „Visa kita, aš manau, mes su jumis suderinsime“, – juokavo parlamentaras.

Rinkimus laimėjusios Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos atstovas M. Puidokas prisipažino, kad jis Čikagoje lankosi pirmą kartą ir labai džiaugiasi šiltu sutikimu, kurį visur jaučia. „Kultūra ir švietimas yra visų valstybių ašis, ir mes bandysime pasiekti, kad šios sritys realiai taptų valstybės prioritetais“, – kalbėjo jaunasis politikas. „O kaip žmogus, valstiečių-žaliųjų sąjungoje atsakingas už užsienio politiką, stengsiuos padaryti viską, kad būtų įteisinta dviguba pilietybė“, – žadėjo jis.

Buvęs ambasadorius Ž. Pavilionis padėkojo visiems už kartu praleistus penkerius metus ir už paramą, išreikštą jam Seimo rinkimuose. „Ačiū už tą ateitį, kurią įskiepijote į mano širdį, labai daug iš čia išsivežiau, – sakė jis. – Aš tikrai manau, kad tos ateities be jūsų mes nesukursime ir turbūt nuo priešų be jūsų nelabai apsiginsime“. Pastebėjęs, kad kiti metai bus didelių sprendimų metai valstybėse aplink Lietuvą, Ž. Pavilionis pabrėžė ryšių su Amerika sutvirtinimo svarbą. „Nuosirdžiai pasakysiu, kad be jūsų mes to nepadarysime, – kalbėjo Seimo narys.

– Mes turime 4 000 naujų žmonių JAV administracijoje, nuo kurių priklausys visų mūsų likimas. Kvieskite juos į savo renginius, nes mes turime atrakinti jų širdis. O raktas, aš manau, yra Čikagoje.“

Prieš apsilankymą „Sieloje“ parlamentarami dalyvavo šv. Mišiose, vaikštinėjo po kalėdinę mugę, bendraudami tiek su pardavėjais, tiek su lankytojais, davė interviu „Draugui“ (jį skaitykite viename iš artimiausių laikraščio numerių) ir LRT laidai „Tapatybė.lt“. Svečių iš Lietuvos popietė tęsėsi Jaunimo centre (čia dalyvavo ir ketvirtasis delegacijos narys, Užsienio reikalų komiteto atstovas Emanuelis

Jaunimo centro vakarienes svečiai (iš k.): M. Gudynas, E. Zingeris, M. Puidokas, G. Kirkilas ir Ž. Pavilionis.

Kalėdinėje mugėje prie „Baltic Art studio“ stalo (iš k.): Alfredas Sutkus, Evelina Mayner ir Seimo narys Žygimantas Pavilionis.

Zingeris), kur vyko jubiliejiniai metiniai pietūs.

Sekmadienio vakarą lietuvių parlamentarų grupė, lydimą generalinio konsulo M. Gudyno, apsilankė lietuvių kultūros muziejaus įkūrėjo Stanley Balzeko Jr. namuose, pačioje Čikagos širdyje esančiame John Hancock pastate. 87 aukšte gyvenantis lietuvių kultūros puoselėtojas ir Didžiojo Komandoro kryžiaus kavaliereus svečius pasitiko kartu su sūnumi Stanley III ir marčia Sigita. Gerą pusvalandį trukusio pabendravimo metu buvo kalbėta ne tik apie politiką. „Negaliu patikėti, ponas Balzekas prisiminė mano žmonos vardą. Jiedu buvo trumpam susitikę

prieš dešimtmetį“, – stebėjosi LR Seimo vicepirmininkas G. Kirkilas. Parlamentaras, Užsienio reikalų komiteto narys Žygimantas Pavilionis prisiminė, kad jam kurį laiką net teko gyventi S. Balzeko bute.

Seimo nariai skubėjo. Dar tą patį vakarą jų laukė skrydis į Washingtoną. Beje, šeštadienio popietę, tik atskridę į Čikagą, parlamentarami neformalus pokalbis buvo susitikę su kitu LR garbės konsulu dr. Jonu Prunskiu.

Kelionės į Washingtoną tikslai – tęsti bei atnaujinti ryšius su JAV politikais, Prezidento komanda, Senato, Kongreso nariais. Čia parlamentarami susitikinėja su senais Lietuvos bičiuliais, nevyriausybinių organizacijų nariais, žiniasklaida ir, žinoma, bandys užmegsti ryšius su naujais JAV administracijos atstovais. Reikia pastebėti, kad vienas iš pirmųjų naujojo Lietuvos Seimo sprendimų buvo rezoliucija dėl santykių su Amerika, kurią naujai išrinktas Seimas priėmė vienbalsiai – visi posėdyje dalyvavę 116 narių balsavo „už“. Seimo vicepirmininko G. Kirkilo žodžiais, „Lietuvoje situacija, švelniai tariant, yra pakankamai įtempta“, ir pokalbiuose Washingtono vyraus saugumo bei gynybos klausimai. Išrinktieji tautos atstovai supažindins su Lietuvos veiksmais, stiprinant savo saugumą, pakvies JAV politikus į kitų metų sausį Trakuose vykiantį tradicinį saugumo ekspertų susitikimą, kuriame diskutuojama pačiais aktualiausiais transatlantinio bendradarbiavimo klausimais Europos saugumo srityje.

„Draugo“ info ir nuotraukos

Draugo fondo pirmininkė Marija Remienė ir parlamentaras Emanuelis Zingeris.

Svečiuose pas LR garbės konsulą Stanley Balzeką Jr. Iš k.: E. Zingeris, M. Puidokas, S. Balzekas Jr., G. Kirkilas ir M. Gudynas.

TELKINIAI

Amerikiečių vaikams – apie Lietuvos istoriją

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje išmoktos pamokos apie Lietuvą tapo nauja patirtimi didelei grupei amerikiečių vaikų ir jų mamų. Trečiadienį, lapkričio 30 dieną muziejų aplankė 47 žmonių – vaikų ir suaugusių grupė.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktorė Rita Janz:

„Tai namuose besimokantys 34 vaikai, kuriuos atlydėjo jų mamos. Mažųjų lankytojų amžius – nuo 3 iki 14 metų. Ekskursijos vadovė ir dviejų vaikų mama Christin paskambinusi į muziejų sakė, kad vaikai šiuo metu mokosi viduramžių istorijos. Todėl jiems įdomu šią pamoką išmokti viename iš Europos šalių muziejų. Po paieškų internete buvo pasirinktas mūsų, Balzeco lietuvių kultūros muziejus”.

Pagrindinę ekspoziciją smalsiems lankytojams pristatė muziejaus savanorė Daina Smith. Vaikus ypač domino Žalgirio mūšio diorama, tikri riterio šarvai ir daugybė kitų eksponatų, pasakojančių apie viduramžių epochą.

Patys mažiausieji ekskursantai pamoką mokėsi žaisdami vaikų muziejuje. Jų istorijos mokytoja buvo Rita Janz. Ypač vaikams patiko senosios lietuviškos kaimo pirkios maketas. Kai kurie pasimatavo medines klumpes ir niekaip negalėjo patikėti, kad žmonės su tokiais batais vaikščiodavo visą dieną. Berniukai matavosi žaislinius šalmus, dėliojo šarvų dėlionę. Ar atsimins amerikiečiai vaikai, ką reiškia Lietuvos herbas Vytis? Apie tai, ką išgirdo ir išmoko apie Lietuvos istoriją, mažieji lankytojai parodė atsakydami raštu į jiems pateiktus klausimus. Kaip tikroje pamokoje!

Dar viena pamoka – lietuviškų ornamentų iš šiaudelių kūrimas. Muziejaus darbuotoja Ieva Ulozaitė pademonstravo, kaip šis darbas atliekamas. Kai kuriems mažiesiems šiaudinukų gamintojams prireikė mamų pagalbos.

Amerikiečių grupė Balzeco lietuvių kultūros muziejuje praleido keturias valandas. Vaikai buvo atsinešę maisto, taigi čia muziejaus antrojo aukšto salėje ir papietavo.

Vaikus atlydėjusioms mamoms didelį įspūdį padarė muziejaus foje eksponuojama Audriaus Plioplio paroda „Sibiro sielos”. Tai puikus pavyzdys, kaip šiuolaikiniame mene atsispindi istorija ir tautos patirtis. „Daug naujo išgirdome ir sužinojome”, – dėkojo atsisveikindami su muziejumi lankytojai.

Mažieji muziejaus svečiai išmoko, kaip pagaminti kalėdinės eglutės žaisliuką iš plastikinių šiaudelių.

Karilės Vaitkutės nuotraukos

Muziejaus savanorė Daina Smith pasakoja apie Lietuvą.

Jaunimo kongresams pusšimtis metų

KUNIGAS ANTANAS SAULAITIS SJ
prisimena

Rūpestis jaunimu ir Lietuvių Bendruomenių veiklos pasaulyje tęstinumu subrandino mintį 1966 sukviesti atstovus į pasaulinę konferenciją, ar renginį, globojamą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Tuometinis PLB pirmininkas Juozas Bachunas sugalvojo ir uoliai palaikė 1963 m. pradėtą ruošą, pavestą pirmojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (PLJK) pirmininkui Algiui Zaporackui. Iki 1991 m. PLJK vyko užsienyje, vėliau iš dalies Lietuvoje ir kurioje nors šalyje. Tradicija tęsiama 1972 m. įkurtos Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir LJS įvairiose šalyse, kuriose po Atgimimo pasipildė ir Rytų Europos valstybių lietuviai. Pastaruoju metu tai virto PLJ suvažiavimais Lietuvoje.

Pirmajam kongresui sukurtas modelis, tarnavęs bent tryliką kartų keturiuose žemynuose: studijų savaitė, iškilmingas renginys, jaunimo stovykla, kultūrinis įvykis, susipažinimas ir bendravimas vietinėje bendruomenėje su mintimi ją atgaivinti ar pastiprinti. Ilgalaikių pasekmių tikėtasi iš tradicinių rezoliucijų ir veiklaus 16–35 m. amžiaus vietinio jaunimo ryžto bei sugebėjimo paskatą įgyvendinti.

1966 m. septyniolikos kraštų atstovai susibūrė Dainavos stovykloje (netoli Detroito). Pirmoji savaitė

– studijų arba vadovų lavinimo dienos, tuo pačiu šimto dalyvių susipažinimas tarpusavyje ir su lietuvių gyvenimu keturiuose žemynuose. Tada keturioms dienoms prigužėjo daugiau nei 400 jaunų žmonių, iš pagrindinių bendrijų – ateitininkų, skautų, neolituonų, Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungos. Antrajame (1972, JAV ir Kanadoje) kongrese jau visi

bendrai suburti, trečiajame (1975–1976 m. Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje) – išrinkti kraštų LJS atstovai.

Pirmoji iškilminga diena – Čikagoje su Dariaus Lapinsko opera „Lokys”, pietumis, posėdžiais, dainų ar šokių švente, suderinta programa. Kultūrinėse PLJK dienose vykdavo meno parodos, kon-

certai, tautinių šokių ar kitos šventės, iškilmingos pamaldos, apeigos lietuviškose vietose (pvz., prie paminklų), jaunų talentų vakaras pagal to krašto ar miesto galimybes ir pajėgas. Pietų pusrutulyje vykęs PLJK ilgam liko atmintyje, kai iš daugybės šalių suvažiavęs jaunimas kartu šventė Kūčias ir Kalėdas, Naujuosius metus toli nuo savo šeimų ir namų. Stengtasi įtraukti vietinius lietuvius į kultūrinis bei šventinius renginius – dažnai dalyvaudavo tūkstančiai.

Nuo pirmojo PLJK teko susidoroti su kalbos klausimu, pasirūpinti kuo daugiau lietuviškai kalbančių ir surasti vertėjų, šnibždančių dar kalbos nemokantiems. Rūpi įtraukti visus galimus lietuvių kilmės, kartais ir lietuvių renginiuose dalyvaujančius kitos tautybės asmenis. Kaip stovyklose, lituanistinėse mokyklose, organizacijose, taip ir PLJK svarbų vaidmenį turėjo dainos, kokių nors lietuviškų tradicijų bei papročių mokymas ir puoselėjimas (1979 m. netoli Londono visi suruošė lietuviškas vestuves).

Kai kurie PLJK paženklinėti netikėtai ar ypatingais atvejais. Artėjant 1972 m. Jaunimo kongresui Kaune susidegino Romas Kalanta, o pačių studijų savaitės metu Lietuvoje tą patį padarė antras vyras. III PLJK surengtas trijose tuomet karinių diktatūrų valdomose P. Amerikos šalyse, kur visą programą reikėjo iš anksto pateikti ir gauti jai leidimą. Visada kildavo klausimas dėl jaunimo iš okupuotos Lietuvos dalyvavimo. Kartą pavyko įsijungti vienam iš Punksko krašto. Vėliau buvo ir iš Lietuvos, tik patyliukais, kol, aišku, 1990–1991 m. jau atvyko visas būrys.

Suprantama, kad pats jaunimas lėšų sutelkti negalėjo, kad kiek ir besistengtų. Veikė PLB globojamos finansų komisijos, remiamos tiek fondų, tiek atskirų šeimų bei žmonių, prisidėdavo dar ir jaunų žmonių savo renginiais, rinkliavomis ir kitais pinigų rinkimo būdais. PLJK nebūtų galėję įvykti nei Š. Amerikoje, nei kitur be visuomenės palaikymo ir solidarumo.

Apsilankykite Lietuvių rašytojų draugijos 70-mečiui skirtoje virtualioje parodoje

Rašytojų draugijos pirmojo suvažiavimo dalyviai. Iš kairės: dail. Osmolskis, A. Nyka-Niliūnas, B. Gražulis, K. Bradūnas, S. Santvaras, B. Brazdžionis, knygų leidyklos „Patria“ savininkas J. Lenktaitis, V. Ramonas, A. Škėma ir H. Nagys.

Lietuvių ir anglų kalbomis parengta paroda „Lietuvių rašytojų draugija: septyni dešimtmečiai istorijos“ kviečia lietuvių išeivijai ir literatūrai svetur neabejingus skaitytojus ir tyrėjus pakeliauti šios organizacijos veiklos keilais.

Lietuvių rašytojų draugija (LRD), įsteigta 1932 m. vasario 21 dieną Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultete, yra pirmoji savarankiška lietuviškai rašančių rašytojų, vertėjų, literatūros tyrėjų ir kritikų organizacija. Iki 1944 metų veikusi Lietuvoje, organizacija 1946 metais pavadinimu Lietuvių rašytojų tremtinių draugija buvo atkurta Vokietijoje nuo antrosios sovietų okupacijos pasitraukusių pabėgėlių. Nuo 1950 metų iki dabar draugija veikia Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Parodoje pateikiami Lietuvių lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) Čikagoje saugomo gausaus LRD archyvo dokumentai: laiški, pranešimai, posėdžių protokolai bei kiti su draugijos veikla susiję dokumentai, taip pat nuotraukos ir garso įrašai. Juos papildo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos archyve esanti medžiaga.

LTSC archyve saugomas Lietuvių rašytojų tremtinių (vėliau Lietuvių rašytojų draugijos) archyvas (5 archyvinės dėžės – apie 1 100 puslapių), kurį sudaro 1946–1990 metų veiklos medžiaga, yra svarbus dokumentinis šaltinis tyrinėjant išeivijos kultūrinę veiklą. Tik susikūrus draugijai, visi dokumentai buvo laikomi pas draugijos pirmininką Stasį Santvarą, kuris, kartu su kitais Vokietijos DP

stovyklų dokumentais, juos atgabeno į JAV. Vėliau kurį laiką juos dar saugojo (pirmininkaujant Jonui Aisčiui), o vėliau perdavė Čikagoje draugijai pirmininkavusiam Beniui Babrauskui. Vadovaujant Bernardui Brazdžioniui (per pirmąją kadenciją) ypatingas dėmesys buvo skirtas rašytojų veiklai įamžinti. Buvo nutarta padaryti keletą dalykų: pirmasis – įrašyti kiek galima daugiau lietuvių rašytojų išeivijoje garso įrašų; antrasis reikšmingas nutarimas buvo perduoti rašytojų draugijos dokumentus Pasaulio lietuvių archyvu (PLA), kuriam tuo metu vadovavo draugijos narys Česlovas Grincevičius. Ten sudarytas atskiras LRD fondas. LRD valdybos nuosekliai laikėsi šio nutarimo. Ypač tvarkingai ir išsamiai dokumentus perdavė Alė Rūta (sekretoriavo pirmininkaujant B. Brazdžioniui). Šiuo metu jame saugomi draugijos dokumentai iki Pauliaus Jurkaus kadencijos. P. Jurkaus archyvas, deja, PLA nepasiekė, LRD fonde tėra nedidelė dalis šio laikotarpio dokumentų. Parodoje esantys dokumentai iš pastarųjų metų veiklos yra paskolinti paskutinės draugijos pirmininkės Stasės Petersonienės.

Virtualią parodą galima pamatyti adresu: <http://bit.ly/2gJ5q44>

Parodą parengė LNB Informacijos mokslų departamento Lituanistikos tyrimų skyrius. Parodos partneris – Lietuvių lituanistikos tyrimo ir studijų centras (Čikaga, JAV). Parodos autorės: dr. Dalia Cidzikaitė ir Kristina Lapienytė-Bareikienė. Parodą internete parengė Eglė Karalienė.

Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos info

Lietuvių rašytojų draugijos renginyje (iš k.): Vainis Aleksas, neatpažinta, Audra Daulienė, Loreta Umbrasienė, Linas Umbrasas, draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė, Vlija Eivaitė, Eglė Juodvalkė, Dalia Cidzikaitė ir Lietuvių Fondo atstovas Antanas Razma.

A. a. Stasė Vanagaitė-Petersonienė

1916 kovo 22 – 2016 lapkričio 30

Sutikdami šią istorinę, Lietuvos rašytojų draugijos (LRD) 60-mečiui skirtą parodą, kartu liūdime netekę paskutiniosios LRD pirmininkės, pedagogės ir rašytojos Stasės Petersonienės, kuri savo turiningo ir gražaus gyvenimo šimto metų jubiliejų atšventė šių metų pavasarį, kovo 22-ąją.

Liko jos JAV parašytos ir išleistos knygos: „Nulaužta šaka“ (apsakymai, 1964), eiliuota pasaka „Laumė Daumė“ (1969), poema „Skomantų piliakalnio legenda“ (1984), atsiminimų knyga „Kunigas Alfonsas Lipniūnas“ (sudarytoja ir redaktorė, 1985 ir 1989), „Lietuviškasis švietimas Šiaurės Amerikoje“ (kartu su Juozu Masilioniu, 2000).

A. a. Stasė Petersonienė buvo ilgametė Čikagos Pedagoginiame lituanistikos instituto dėstytoja ir direktorė, daug metų dirbo JAV LB Švietimo taryboje, buvo ALVUD'o (Amerikos lietuvių vaikų ugdymo draugijos) pirmininkė ir ALVUD'o teatro administratorė. Ilgametė LRD narė, nuo 1998 metų – jos pirmininkė.

S. Petersonienė apdovanota „Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi“ (1997), Lietuvos vyčių „Metų moters“ žymeniu (2001), JAV LB Švietimo tarybos premija (2003), Vytauto Didžiojo ordinu už nuopelnus Lietuvai (2004). Bet didžiausia dovana jai turbūt visą gyvenimą buvo mėgstamas darbas ir graži šeima – a. a. vyras Ričardas Petersonas, su kuriuo susipažino dirbdami Oldenburgo gimnazijoje, dukterė Daiva ir sūnus Vytautas.

Prisimindami brangią Stasę Petersonienę, spausdiname jos eilėraštį, kurį ji mėgo skaityti per LRD organizuojamas „Poezijos pavasario“ papietas.

Samana

*Norėčiau būti samana
Ant seno, žalio stogo.
Visad jauna, visad žalia –
Gyventi nepabostų.*

*Pirmasis saulės spindulys
Rytai mane prikeltų.
Ir taip toli, toli matyt
Už beržynėlio balto.*

*Prie kaimo kaukai nakčia
Susėdę laimę žarsto,
Jiems pašnibždėčiau paslapčia
Man vieną brangų vardą.*

*Norėčiau būti samana
Ant seno, žalio stogo:
Visad žalia, visad jauna –
Gyvenimas viliotų*

Išvykdamas iš Lietuvos žinojo, kad sugrįš

LINA VAITIEKŪNAITĖ

Į Jungtines Amerikos Valstijas jis atvyko Lietuvai skaičiuojant pirmuosius nepriklausomybės metus, kai emigruoti nebuvo taip populiaru. Tuomet lietuviams atsirado galimybė mokslu siekti užsienyje ir čia įgyti daugiau patirties. Biochemikas **Daumantas Matulis** priėmė JAV profesoriaus Rex E. Lovrien kvietimą ir po bakalauro studijų (dabar tapatinamų su magistro studijomis) 1993 m. išvyko į JAV. Čia – Minnesotos universitete toliau mokėsi ir apsigynė biomedicinos mokslų (biochemijos, molekulinės biologijos ir biofizikos) daktaro laipsnį, įgijo naujų žinių, patirties ir pelnė tarptautinį pripažinimą.

Prof. Daumantas Matulis skaičiuoja jau dvyliktus metus, kai su šeima grįžo į Lietuvą, čia įsikūrė ir sėkmingai dirba mėgstamą darbą – vadovauja Vilniaus universiteto Biotechnologijos instituto Biotermodynamikos ir vaistų tyrimo skyriui. Jis tęsia JAV pradėtą biomedicinos tyrimų kryptį kuriant priešvėžinius vaistus.

Mokslininko darbas vertinamas tiek Lietuvoje, tiek tarptautiniu mastu. 2007 m. prof. D. Matuliui buvo įteikta „Telia Sonera“ premija kaip geriausiam grįžusiam mokslininkui, 2009 m. XI Baltijos plėtros forume – prestižinis „ScanBalt akademijos“ apdovanojimas už pasiekimus skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, 2010 m. – apdovanojimas konferencijoje Italijoje, 2012 m. – konferencijose Vokietijoje ir Lietuvoje, „Life Science Baltics Startup“ sesijoje Vilniuje. Už pasiekimus biomedicinos mokslų srityje 2013 m. įteikta Lietuvos nacionalinė mokslo premija.

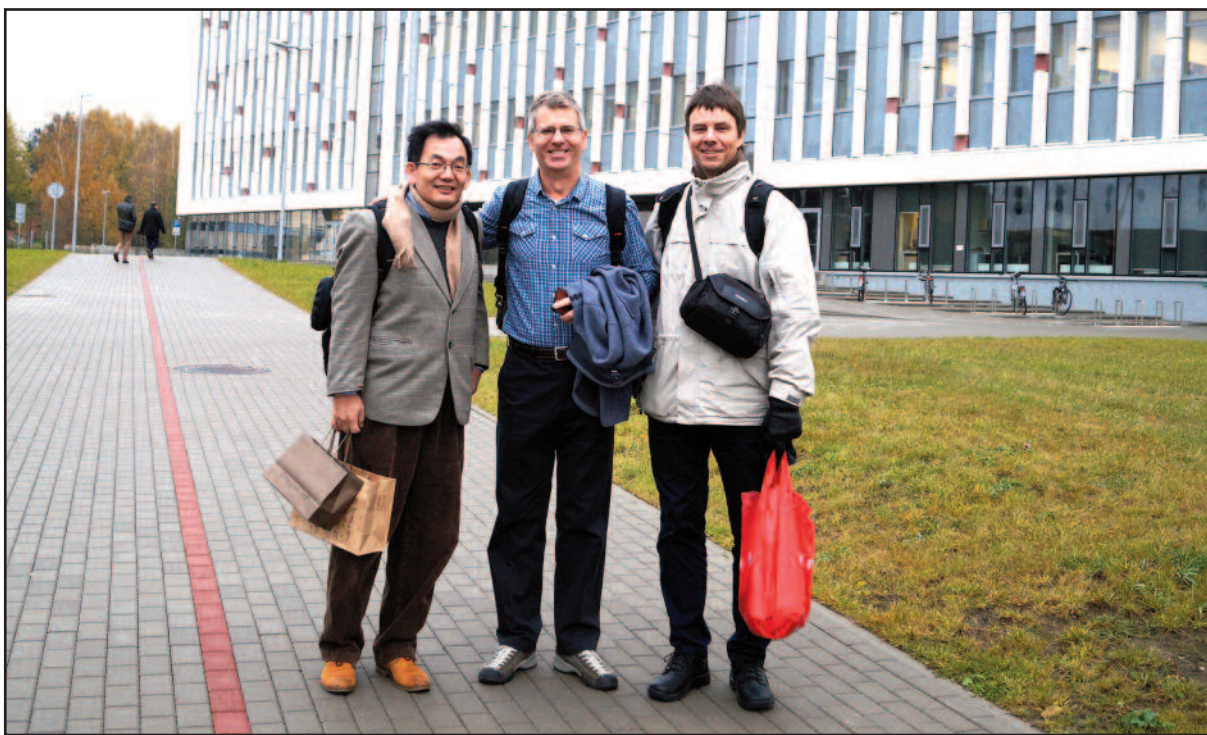
Nori vaikus užauginti Lietuvoje

„Tikslą sugrįžti į Lietuvą nusibrėžiau iš anksto, dar prieš išvažiuodamas mokytis į JAV, – prisimena lietuvis. – Gyvenimas Amerikoje užsitęsė, nes vėliau žmona taip pat pradėjo doktorantūros studijas (Minnesotos universitete Jurgita įgijo molekulinės, ląstelinės, vystymosi biologijos bei genetikos daktaro laipsnį), aš mokiausi podaktarinėse studijose, po to dar ketverius metus dirbau mokslinį tiriamąjį darbą kompanijoje ‘3-Dimensional Pharmaceuticals’, kurią nupirko koncernas ‘Johnson & Johnson’ Philadelphijoje”.

Mokslininkas pasakoja, kad buvo ir kita svarbi priežastis, dėl kurios Matuliu šeima pasirinko gimtinę: „Stebėdami JAV gimusių vyriausiųjų sūnų Eimantą, supratome, kad į Lietuvą reikia grįžti, kol jis dar yra vaikas, nes vyresniam berniukui ar paaugliui būtų sunku prisitaikyti tiek mokykloje, tiek kitose gyvenimo srityse, – tvirtina D. Matulis ir paaiškina, kokios priežastys pradėjo trumpinti gyvenimą ir stebime, ar jos slopina tą taikinį, kurį reikia. Tada pradėdami vykdyti toksikologinius ir farmaciniai tyrimai su gyvūnais, kol galiausiai leidžiama atlikti pirmuosius klinikinius tyrimus su žmonėmis. Mūsų skyrius dirba pačioje vaistų kūrimo pradžioje, nes sukuriame junginius ir juos išbandome. Po to juos, galima sakyti, ‘stumiamo’, kad jie pasiektų žmones.”

Jurgita Matulienė prie Tiškevičių rūmų Palangoje.

Biochemikas Daumantas Matulis (d.) su partneriu iš Taivano (k.) ir mokslininku iš Švedijos (v.) prie Jungtinio gyvybės mokslų centro, kuriame 2016 m. pavasarį įsikūrė prof. D. Matulio laboratorija. Asmeninio archyvo nuotraukos

nimo laiką JAV.

Dar viena ir galutinai apsispręsti padėjusi priežastis, pasak D. Matulio, buvo gauta parama darbui – moksliniams tyrimams biomedicinos srityje: „Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą (ES) buvo galima teikti paraiškas ES finansavimui gauti. Ir 2004 m. man pasisekė laimėti ES Marie-Curie dotaciją, leidusią Lietuvoje įkurti laboratoriją (ankščiau – Rekombinantinių baltymų laboratorija, dabar – Biotermodynamikos ir vaistų tyrimo skyrius – aut. p.)”. Čia mokslininkui atsirado galimybės atlikti mokslinius tyrimus. To paties Enzimologijos instituto pagrindu susikūrusi įmonė „Fermentas”, pasak D. Matulio, sąlygojo ir Lietuvoje įsikurti JAV susivienijimui „Thermo Fisher Scientific”, gaminančiam ir siūlančiam produktus bei paslaugas gyvybės mokslų tyrimams ir diagnostikai.

Darbe – šeimyninis duetas

„Skyrius, kuriame dirbu, kuria naujus cheminius junginius, kurie, tikimės, bus naudingi ir naudojami kaip vaistai, pasižymintys priešvėžiniu poveikiu, – veiklą pristato mokslininkas ir paaiškina, kad vaistų kūrimas susideda iš skirtingų fazių, o visas procesas trunka daug metų. – Visų pirma kuriame chemines medžiagas, kurios gali paveikti tam tikrą žmogaus baltymą, tikriname jų efektyvu-

mą ir stebime, ar jos slopina tą taikinį, kurį reikia. Tada pradėdami vykdyti toksikologinius ir farmaciniai tyrimai su gyvūnais, kol galiausiai leidžiama atlikti pirmuosius klinikinius tyrimus su žmonėmis.

Mūsų skyrius dirba pačioje vaistų kūrimo pradžioje, nes sukuriame junginius ir juos išbandome. Po to juos, galima sakyti, ‘stumiamo’, kad jie pasiektų žmones.”

Savo darbu tiki ir Daumantas, ir Jurgita, dirbantys tame pačiame Biotermodynamikos ir vaistų tyrimų skyriuje. „Jurgita vadovauja žmogaus baltymus gaminančiai darbo grupei, aš – cheminius junginius kuriančiai mokslininkų komandai. Nagrinėjame, kokios šių junginių sąveikos, tačiau be Jurgitos patirties ląstelės ir molekulinėje biologijoje aš negalėčiau visiškai realizuoti savo darbo, man būtų sunku, – šeimyninio dueto darbą paaiškina Daumantas. – Kadangi šiek tiek skiriasi mūsų veiklos sritys, tai ji nesikiša į mano darbą, aš – į jos. Kartais būna pakankamai daug vargo su keturiais vaikais šeimoje, todėl mums ir to užtenka, – juokdamasis sako biochemikas. – Moksle problemos tikrai nėra, kad žmona yra šalia. Kita vertus, tai mums tik padeda. Jei ne Jurgita, daug ko mūsų darbe nebūtų buvę įmanoma pasiekti. Jos atlikti eksperimentai jau atskleidė nepaprastai daug informacijos apie mūsų kuriamus cheminius junginius ir jų naudą žmogaus sveikatai”.

Vyriausias sūnus Eimantas, iškėlęs brolius Tautvydą ir Vaigintą, prie Tiškevičių rūmų.

JAV išlieka vaistų kūrimo lydere

Dabar vaistų kūrimas, pasak prof. D. Matulio, visame pasaulyje yra sulėtėjęs, nes pabrango procesas. „Kai buvo pradėtos naudoti sudėtingesnės technologijos ir sugriežtėto reikalavimai naujiems vaistams, mokslininkai nebesugebėjo padaryti tiek, kiek norėtų. Visuomenėje atsirado daug šarlatanizmo ir magijos, – mokslo problemas vardija lietuvis. – Mes moksle dažnai su tuo susiduriame, ir visa tai reikia įveikti”.

Profesoriaus teigimu, absoliuti vaistų kūrimo lyderė yra JAV. Europoje vaistų pagaminama penkis kartus mažiau. Lyginamas Amerikos ir Lietuvos mokslinius pasiekimus prof. D. Matulis sako, kad lietuviai, deja, dar atsilieka. Ir priežastys yra kelios: „Visų pirma moks-

las JAV vystomas kitaip nei Lietuvoje. Amerikoje du trečdalius pinigų skiria privatūs šaltiniai, tuo tarpu pas mus – gal tik 10 proc. Kitaip tariant, Lietuvoje yra silpna pramonė ir silpnas privatus mokslas. Verslininkai daugiau remia ne patį mokslą, bet produkto gamybą – kitaip tariant, kada išradimo stadija jau yra praeita”.

Antrąją priežastimi mokslininkas įvardija Lietuvoje išsisknijusią biurokratiją: „Amerikoje ir pinigų gavimas, ir jų išleidimas yra daug lengvesni. Tuo tarpu Lietuvoje sukurta daug nereikalingo tikrinimo ir planavimo. Dėl viešųjų pirkimų sudėtingų procedūrų sugaištame keletą mėnesių vien tam, kad galėtume įsigyti paprasčiausią daiktą. O kiekviena sugaišta diena stabdo mokslo procesą. Lietuva dar nepakankamai efektyviai remia mokslą, todėl labai stipriai priklausome ir nuo Europos struktūrinių fondų paramos. Bėda yra ta, kad ateis laikas, ir pinigų pritrūks, nes gyvename paskutiniame rėmimo periode. Lietuva nuėjo lengviausiu keliu – visi mokslui skiriami pinigai (daugiau kaip 90 proc.) atėjo būtent iš tų Europos struktūrinių fondų, o ne iš Lietuvos biudžeto. Todėl iškils didelis klausimas – iš kur paimti pinigų mokslui? Tačiau, mano manymu, vilties yra, nes Lietuvos verslas auga ir stiprėja. Matau daug šaunių pavyzdžių”.

Kelias į chemiją prasidėjo mokykloje

Dėl savo pasirinkimo Daumantas dėkoja chemijos mokytojai Veronikai Paberžytei, praėjusiais metais šventusiai 90-metį. „Ir dabar su ja susisiekiu, ji mane prisimena ir labai džiaugiasi, kai paskambinu. Ji yra tas žmogus, kuris mokydamas mane Vilniaus Salomėjos Nėries mokykloje, ‘uždegė’ tuo, kuo dabar domiuosi ir, galima sakyti, gyvenu, – prisimena mokslininkas. – Iš pradžių mokyti chemijos buvo labai sunku, bet vėliau ‘persilaužiau’, ji tapo įdomi, už chemiją pradėjau gauti vis geresnius pažymius, vis daugiau matydavau chemijos grožio, ypač dvyliktoje klasėje, kai dalyvavau Lietuvos olimpiadoje ir užėmiau prizinę trečią vietą. Gerai pasirodžiau ne tik mieste, bet ir visoje šalyje! Tai buvo didžiulis stimulas, padėjęs renkantis specialybę aukštojoje mokykloje. Laimėjimas mane motyvavo ir dar davė papildomų balų per stojamuosius. Pasirinkau biochemiją”.

Pažintis – studijų metu

Netiesiogiai studijos jį suvedė ir su Jurgita. „Dar Lietuvoje mūsų keliai susikirto kelis kartus. Bet vėliau draugai mus supažindino kelionėje, kai studijavau antrame kurse, o Jurgita buvo pirmakursė, – prisimena Daumantas. – Studentavimo laikais draugavome, o šeimą sukūrėme 1993 metais”.

Į Ameriką Daumantas su Jurgita atvyko beveik kartu. „Po 4 mėnesių ji prisijungė prie manęs. Iš pradžių į JAV atvyko kaip mano šeimos narys ir savanoriavo mokomojoje laboratorijoje. Vėliau ji taip pat pradėjo doktorantūros mokslus Minnesotos universitete. Mūsų studijos buvo panašios – tai ir padėjo mums vėliau, grįžus į Lietuvą, įkurti laboratoriją, kurioje atliekame biomedicinos tyrimus”, – pasakoja Daumantas.

Lietuvoje jie kartu su Jurgita gyvena jau dvylika metų. Tačiau pirmieji namai jaunai šeimai, galima sakyti, vis tiek buvo JAV, kur gimė ir du Matulių pirmagimiai. „Dabar auginame keturis vaikus – kaip sakome, du ame-

rikiečius ir du ne amerikiečius, – juokdamasis vardija D. Matulis ir pabrėžia, kad vaikai žino, jog jie gimė ir šiek tiek laiko gyveno Amerikoje, tačiau to nesureikšmina. – Šeimoje mes visą laiką, ir Amerikoje, kalbėjome tik lietuviškai. Gal tik moksle dažniau naudojome angliškus terminus. Todėl grįžus į Lietuvą dėl kalbos nekilo jokių problemų.

Dėl vaikų pilietybės buvo įdomus atvejis. Kai lankėmės JAV ambasadoje, mums užsiminė, kad svarbu informuoti ambasada, jog jie yra JAV piliečiai, nes karo ar panašiais atvejais JAV savo piliečius evakuotų, t. y. pasiimtų. Tada supratau, kad juos evakuotų, o manęs – ne. Todėl ir atsakiau, kad nerašysiu jų į JAV piliečių sąrašą, nes nenoriu, kad mus nelaimės atveju išskirtų. Šeimos neleisiu perskirti, nors ir žaviuosi JAV rūpesčiu savo piliečiais”.

Pagalba planuojantiems grįžti į Lietuvą

Daumantas, gyvendamas Lietuvoje, neužmiršta ir Amerikos, joje praleistų dvylikos metų. Todėl bent kartą per metus lankosi JAV: „Pačios Amerikos labai daug pamačiau ją lankydamas pastaruosius vienuolika metų. Dabar esu aplankęs jau visas JAV valstijas, išskyrus Aliaską. Čia aš su broliu Visvydu, galima sakyti, lenkyniauju – jam liko kelios neaplankytos valstijos, bet jis dar likęs šioje šalyje – gyvena Washingtone. Brolis taip pat galvoja apie grįžimą. Norėčiau, kad greičiau tai įvyktų”.

Grįžęs į Lietuvą D. Matulis kartu su bendraminčiais įkūrė lietuvių, gyvenusių užsienyje, visuomeninę organizaciją „Sugrįžus” (2007–2009 m. buvo prezidentas – aut. p.), taip pat išieivijos mokslininkams grįžti padedančią asociaciją „Futura Scientia” (buvo valdybos narys – aut. p.). 2007–2009 m. dirbo Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus visuomeniniu konsultantu emigracijos ir repatriacijos klausimais.

„Prieš dešimt metų ‘Sugrįžus’ kūrėme turėdami tikslą padėti atsakyti į įvairius grįžtančiųjų klausimus. Pavyzdžiui, ar turės mokėti mokesčius Lietuvoje už tai, ką užsidirbo Amerikoje. Kai nežinai, tai šis ir kiti klausimai lietuvius baugina, o sprendimą sugrįžti į Lietuvą priverčia atidėti”, – aiškina lietuvis ir prisimena, kaip jo šeimai grįžus gyventi į Lietuvą užgriuvo šimtai smulkių rūpesčių, kuriuos išspręsti su kitų pagalba buvo daug lengviau ir paprasčiau. – Todėl atsirado noras padėti kitiems.

Organizacija „Sugrįžus” gyvuoja jau dešimt metų. Tuoj švęsime įkūrimo jubiliejų. Reguliariai, kartą per mėnesį, susitinkame. Kartais užtenka tik susibėgti kavinėje, pabendrauti ir gerai praleisti laiką. Ateina vis naujų žmonių. Kiti išeina, bet branduolys išlieka. Organizacija dabar vienija ne tik Ame-

LGUVO „Sugrįžus” visuotiniame susirinkime 2016 m. vasario 27 d.

Kolektyvas „Sugrįžus” 2012 m. vasarą XIV Lietuvių tautinių šokių šventėje Bostone: „Sugrįžome į Lietuvą, sugrįžome ir į JAV”.

rikijoje gyvenusius ir iš jos sugrįžusius lietuvius, – į susitikimus ateina ir kitose pasaulio šalyse gyvenę ar lankę lietuviai. Mūsų bendravimo pagrindine priežastimi tapo grįžimas į Lietuvą”.

Amerikoje praleisti metai yra brangūs

„Praleisti metai Amerikoje mums yra svarbūs ir brangūs. Todėl jų neužmirštame ir tikrai neužmiršime”, – sako Daumantas. JAV jis ne tik apsigynė daktaro laipsnį ir pasisėmė darbo patirties, bet aktyviai dalyvavo ir Amerikos lietuvių veikloje. 2002–2004 m. ėjo JAV Lietuvių jaunimo sąjungos Philadelphijos skyriaus, 2003–2004 m. – JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės pirmininko pareigas.

„Džiugu, kad JAV gyvuoja Lietuvių Bendruomenės ir vienija ten gyvenančius tautiečius. Man ir mano šeimai Minnesotos bei Philadelphijos

Lietuvių Bendruomenės buvo didžiulė parama, padėjusi sunkiomis akimirkomis ir, žinoma, neleidusi atitrūkti nuo tėvynės. Nepaisant to, kad grįžau į Lietuvą, Philadelphijos lietuviai man ir mano šeimai labai rūpi”, – sako D. Matulis.

Amerikos lietuvių paramos Daumantas sulaukė įvairiomis priemonėmis: „Pavyzdžiui, esu dėkingas Julijai Dantienei, kuri mane priėmė ir globojo, kai mano daiktai laivu jau buvo iškeliauti į Lietuvą, o aš dar buvau likęs – galėjau pas ją prisiglausti ir užbaigti darbus. Man tai buvo labai didelė parama”.

Pasiilgsta tikro žmonių nuoširdumo

Į JAV atvykusiems Daumantui ir Jurgitai padėjo ne tik jų tautiečiai. Kitas šviesulys buvo Minnesotos universiteto profesorius Rex E. Lovrien, kuris vienu metu rūpinosi visais Minnesotoje besimokančiais lietuviais. „Vienu metu jo name gyveno gal dvylika lietuvių, nors jis pats nėra lietuvis, – prisimena D. Matulis. – Man šis žmogus yra pavyzdys tikro amerikiečio, kuris mus, atvykėlius, taip nuoširdžiai prižiūrėjo ir mokė amerikietiško gyvenimo, – jeigu yra taisyklės, tai nuoširdžiai jų reikia laikytis, gerbti tą teisę ir susitarimą”.

Prisimindamas JAV praleistus metus lietuvis sako, kad Amerikoje jautė tikrą žmonių nuoširdumą. Lietuvoje taip pat yra daug tokių žmonių, bet, galima sakyti, dar yra sužalotų sovietmečio – jie jaučiasi užgulti ir bijo apginti savo nuomonę, – aiškina Daumantas Matulis. – Ir aš pats kartais taip elgiuosi. Jei būčiau išauklėtas Amerikoje, tikrai nenutylėčiau. Stengiuosi taip gyventi!”

2016 m. kovo 11-ąją į Vilniaus gatves išriedėjo autobusai su žymių žmonių mintimis apie laisvę. Ant vieno iš jų – mokslininko Daumanto Matulio žodžiai.

Pristatyta policijos kapeliono liturginių pamokslų knyga

skirtas kunigu Šv. Rapolo bažnyčioje. Nuo 2013 m. jis eina ir vyriausiojo Lietuvos policijos kapeliono pareigas.

„Jau trejus metus einu šias pareigas, ir man jos labai brangios. Policija yra šeima, bendruomenė, ji turi būti stipri, nesavanaudiška, puoselėti pagrindines vertybes – pagarbą, pasitikėjimą, išiklausymą. Policininkai yra arti bendruomenės, arti ir jos skaudulių, jie dažnai turi sugerti daug blogų emocijų. Jų rūpestis – ir saugi bendruomenė, ir mūsų pačių atsakomybė, nes yra sakoma, kad net Dievas yra bejėgis, jeigu žmogus nenori.

Tai misija, kuri man labai brangi, ir galiu pasakyti, kad iš jų, policininkų aš gaunu šimtą kartų daugiau negu pats jiems atiduodu. Žinoma, yra visko, ir jei manęs paklausite, ar policininkai yra religingi, tai atsakysiu, kad nelabai, bet ar yra dvasingi – tikrai taip, ir kartais gerokai dvasingesni už kunigus”, – teigė kapelionas.

Jau ne viename mieste visuomenei ir policijos bendruomenei naująją knygą pristatęs A. Toliatas sakė, kad šie susitikimai jam labai brangūs, nes jų metu galima kalbėti apie tai, kas svarbu, kas rūpi, o kalbėtis tarpusavyje yra būtina. Klausimų susitikimų metu būna įvairiausių, net ir tokių, iš kur kilusi reta Lietuvoje Toliato pavardė. Kunigas sako, kad jo protėviai buvę bajorai, o Toliatai – kažkada Šiaulių rajone egzistavusio ir jau seniai išnykusio kaimo pavadinimas.

Pasak Marijampolės P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje knygą pristatęs svečio, reikia mokytis džiaugtis kiekviena akimirka čia ir dabar, nes mes dažnai tiesiog priprantame prie rutinos ir nesugebame įvertinti akimirkos grožio. Dažnai vienas pokalbis, geras žodis gali pakeisti labai daug.

Pirmieji knygos skaitytojai ir vertintojai pastebėjo, kad „Žmogaus ir Dievo metai” – tai guodžianti ir raminanti knyga, sielos kalbėjimas sielai. Knygos anotaciją parašęs šviesios atminties filosofas Leonidas Donskis pabrėžia, kad „kunigo Algirdo Toliato pamokslai, man regis, yra XXI amžiaus kunigo kreipimasis į visus – tikinčiuosius, netikintčiuosius ir ieškančiuosius. Kai kurie jo žodžiai man atrodo tokie įtikinami, kad pagaunu save galvojančią, jog turbūt pats mėginčiau savo ar draugo tikėjimą pažadinti panašiu kreipimusi ir jam artima tiesosakos forma.

Štai kad ir toks pasažas iš jo pamokslo: „Jeigu neapnuoginsime savo tobulų netobulumų, niekada nesugebėsime priimti realybės, priimti gyvenimo, akimirkos, o jeigu nesugebėsime priimti akimirkos, šiandienos čia ir dabar, nepajėgsime priimti ir amžinybės. Išivaizduojame, kad amžinybė – tai kažkoks dogmų rinkinėlis: tereikia atsakyti į klausimus, išlaikyti egzaminą ir... skrendame į dangų. Nieko panašaus! Mus egzaminuoja akimirkos, kasdienybė, šiandiena čia ir dabar: ši akimirka yra mūsų egzaminas, mūsų gyvenimas.” Arba: „Pilna bažnyčia – dar ne ženklas, kad viskas gerai, kad tvarka. Iš esmės nėra didelio skirtumo, ar bažnyčia yra pilna, ar joje meldžiasi trys žmonės, ar net vienas. Niekada nežinai, ar žmogus atėjo į bažnyčią kaip turistas, ar kaip piligrimas, neparašyta jam ant kaktos, svarbu, koks bus jo santykis. Galima spėti ir labai apsirikti”.

Autografas skaitytojams.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

„Žmogaus ir Dievo metai” – taip vadinasi ką tik pasirodžiusi kunigo, Lietuvos policijos vyriausiojo kapeliono Algirdo Toliato knyga, į kurią sudėti liturginių metų pamokslai. Liturginiai metai – tai kasmet pasikartojantis Dievo ir žmogaus gyvenimo ciklas, kuris prasideda puošniu pasirošiamuoju advento laikotarpiu ir baigiasi Kalėdomis. Krikščionių metuose yra trys pagrindinės šventės: Šv. Kalėdos, Šv. Velykos ir Sekminės.

Pirmojoje savo knygoje, kuri gimė iš kunigo pamokslų, pasakytų Vilniaus Šv. Rapolo bažnyčioje, A. Toliatas, remdamasis Šventuoju Raštu ir interpretuodamas jo fragmentus kalba apie dvasines ir dorovines žmogaus vertybes, atskleidžia teigiamą požiūrį į žmogaus ir Dievo santykį, dėsto svarbiausias tikėjimo tiesas.

„Knyga gimė ištis neįprastai. Mišių metu mano sakomi pamokslai mobiliuoju telefonu buvo įrašyti ir kaupiami, o po to viena pažįstama šeima pasiūlė sukurti interneto svetainę ir ten juos patalpinti. Po to šiais mano pamokslais susidomėjo leidykla ‘Tyto alba’, kuri ir pasiūlė išleisti knygą.

Tai tarsi nerašyta knyga, aš nieko nedariau, tik kalbėjau, o pirmieji susitikimai su skaitytojais parodė, kad ta knyga jiems labai reikalinga, kad ji sulaukė daug dėmesio. Esu laimingas, kai žiūriu į žmonių akis, nes aš labai daug gaunu iš kitų ir jau

seniai supratau, kad geriausia daugyba yra dalyba – jei tu kažkuo daliniesi, tai pats gauni dar daugiau”, – sakė 38-erių metų A. Toliatas.

Jis baigė Vilniaus kunigų seminariją, po to studijavo Prancūzijoje, o 2007 m. buvo išsventintas į kunigus. Po studijų Italijoje 2012 m. kunigas apsigynė dvasinės teologijos licenciatą laipsnį ir buvo pa-

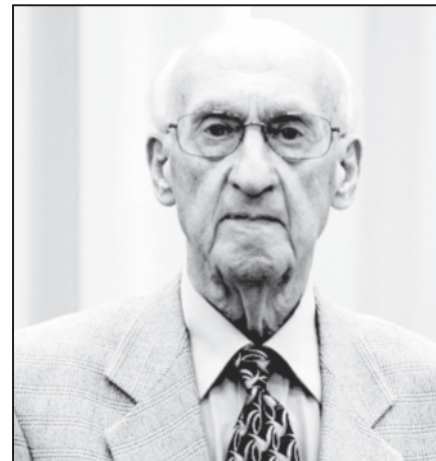
Susitikimas su knygos autoriumi Marijampolėje sulaukė nemažo susidomėjimo.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Dešimtą kartą pagerbti lietuvių kilmės mokslininkai

Užsienio lietuvių mokslininkų apdovanojimo iškilmės.

Bronius Vaškelis

Atkelta iš 1 psl.

Kandidatų paraiškas vertino Lietuvos mokslų akademijos ekspertai, laimėtojus atrinko komisija, sudaryta iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos mokslo tarybos, Prezidentūros ir Užsienio reikalų ministerijos atstovų.

Švietimo ir mokslo ministerija iškiliausiams užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria jau dešimtus metus.

Iki šiol premijas yra gavę 34 mokslininkai.

Premijų tikslas – skatinti išėivijos mokslo šviesulius puoselėti lietuvių. Taip pat siekti, kad jie garsintų Lietuvą, palaikytų glaudžius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, aktyviai dalyvautų užsienio lietuvių bendruomenių veikloje. Mokslo premijos dydis – 3 800 eurų.

Lituanistas Vaidas Šeferis – Lietuvos kultūros ambasadorius Čekijoje.

Vilniaus universiteto absolventas, daktaro laipsnį įgijęs 2003 m. Vienos universitete, Vaidas Šeferis aktualizavo donelaitikos tyrimus. Surodo pirmosios pasaulyje 1928 m. parašytos čekų mokslininko Karelo Janačko disertacijos Donelaičio tema rankraštį, Vokietijos archyvuose aptiko iki šiol nežinotą Kristijono Donelaičio darbų. Savo tyrinėjimų rezultatus pateikė 2014 m. išleistoje monografijoje „Kristijono Donelaičio Metų rišlumas“. Ne mažiau svarbus V. Šeferio įnašas į Jono Basanavičiaus mokslinės tematikos tyrimus. Dirbant Čekijoje Brno mieste veikiančio Masaryko universiteto Kalbotyros ir balistikos institute, V. Šeferiui pavyko sukurti gyvą ir besiplėtojančią lituanistikos centrą su dideliu bendradarbių tinklu ir noriai jame besimokančiais studentais. Dr. V. Šeferis yra Lietuvos kultūros ambasadorius Čekijoje, išleido čekų ir lietuvių kalbų žodyną.

Puslaidininkų specialistas fizikas Almantas Pivrikas – mokslo be sienų pavyzdys.

Vilniaus universitete akademinę karjerą pradėjęs puslaidininkų fizikas Almantas Pivrikas 2006 m. daktaro disertaciją apgynė Suomijoje, dirbo Austrijoje, vėliau persikėlė į Australiją. Nuo 2015 m. dirba Murdocho universitete. Yra žymus organinių puslaidininkų savybių tyrinėtojas. Jo inovatyvūs darbai svarbūs kuriant organinius saulės elementus. A. Pivriko patobulinti metodai buvo įdiegti daugelyje pasaulio laboratorijų ir svariai prisideda prie pažangos organinių medžiagų elektronikos srityje. Dirbdamas prestižiniuose šios srities pasaulio

mokslo centruose, lietuvis išplėtojo jų bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais. A. Pivriko straipsniai plačiai cituojami pripažintuose mokslo leidiniuose.

Literatūrologas Bronius Vaškelis – susisteminta išėivijos teatro istorija.

Literatūros mokslų doktoratą 1964 m. įgijęs University of Pennsylvania JAV, Bronius Vaškelis svariai pasidarbavo lietuvių literatūros ir teatro tyrinėjimų baruose. 1984–1992 m. buvo University of Illinois Čikagoje Lituanistikos katedros vedėjas, aktyviai publikavo darbus apie išėivijos literatūrą JAV akademinėje spaudoje, 1985–1989 m. – Lituanistikos instituto Čikagoje pirmininkas. Lietuvoje profesorius aktyviai prisidėjo atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą, įkūrė jame Teatrologijos katedrą. Ypatin gas jo nuopelnas – susisteminta išėivijos lietuvių teatro istorija. 2011 m. B. Vaškelis įsteigė vardinę stipendiją, tuo motyvuodamas jaunuosius meno ir humanitarinių mokslų tyrinėtojus siekti akademinį aukštumą.

Gydytoja Jolanta Aleksejūnienė – dantų sveikatos populiarintoja

Gydytoja odontologė Jolanta Aleksejūnienė medicinos internatūrą baigė Kauno medicinos akademijoje, daktaro disertaciją 2001 m. apgynė Oslo universitete Norvegijoje. Nuo 2005 m. yra University of British Columbia Kanadoje docentė. Aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos universitetais, dalyvauja bendroje mokslinėje veikloje, dirba su studentais, rezidentais ir doktorantais, padeda jiems megzti ryšius su užsienio partneriais. 1996–1997 m. vedė laidas LRT televizijoje apie dantų sveikatą. Didelė dalis dr. J. Aleksejūnienės publikacijų, esančių aktyvioje pasaulio mokslo bendruomenės apyvartoje, parengtos bendradarbiaujant su Lietuvos mokslininkais.

Lazerių specialistas Rimvydas Juškaitis – prestižinė Karalienės premija už inovacijas.

Rimvydas Juškaitis, 1989 m. apgynęs daktaro disertaciją Maskvos fizikos ir technikos institute, dirbo VU Lazerinių tyrimų centre. Į Jungtinę Karalystę išvyko 1991 m. Dar Vilniuje pradėti skenuojančios optinės mikroskopijos tyrimai jau dirbant Oksfordo universiteto Inžinerijos mokslų katedroje paskatino naujo didelės skyros optinio tyrimo metodo – struktūrinio apšvietimo mikroskopijos – atsiradimą ir pritaikymą. Kartu su kolegomis Oksforde 2004 m. įkūrė universiteto atžalinę įmonę Aurox Ltd, kuri 2012 m. gavo prestižiškiausią Jungtinėje Karalystėje įmonės įvertinimą – Karalienės premiją už inova-

cijas. Dr. R. Juškaitis yra ir jaunų talentų bei Lietuvos kultūros puoselėtojas. Aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos lazerių įmonėmis. Nuo 2009 m. prisijungė prie Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo, vėliau – Global Lithuanian Leaders veiklos. Aktyviai palaiko ryšius su LR ambasada Londone, prisidėjo prie iškilios lietuvių kilmės istoriko Mykolo Giedraičio bibliotekos ir archyvų perdavimo Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai.

Apdovanojimai

Renginį vedė žinomas žurnalistas Audrys Antanaitis.

Iškilmes L. Beethoveno „Odė džiaugsmui“ interpretacija pradėjo *Vilniaus Vario kvintetas*.

Iškilmių pradžioje sveikinimo žodį tarė Švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė. Vienas po kito visiems keturiems laureatams įteikiami diplomai, gėlių puokštės. Čikagiečiui profesoriui dr. Broniui Vaškeliui šis diplomas bus įteiktas vėliau, nes jis į Vilnių atvykti negalėjo.

Ministrė kalbėjo: „Jau dešimt metų, kaip Švietimo ir mokslo ministerija kiekvienais metais pagerbia nusipelnusius lietuvius, prisidedančius prie Lietuvos mokslo auginimo. Per šį dešimtmetį laikotarpi buvo apdovanoti 34 mokslininkai. Daugiausia jų buvo iš Jungtinių Amerikos Valstijų – 18, taip pat 11 iš Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Airijos, Australijos, Austrijos, Japonijos, Kanados ir Latvijos. Tai tarptautiniu mastu pripažinti specialistai, dirbantys inžinerijos, filosofijos, fizikos, kalbotyros,

istorijos bei medicinos srityse. (...) Norėčiau padėkoti už jūsų bendradarbiavimą su Lietuvoje esančiais mokslininkais. Tikėkimes, kad ši jūsų veikla ir toliau išliks tokia pat aktyvi ir vaisinga kaip ir iki šiol...“

Po šios dalies, kaip ir ankstesniais metais, kalbėjo patys diplomantai. Jie pasakojo apie savo kelią nuo Vilniaus iki dabartinių karjerų aukštumų, padėjo savo buvusiems profesoriams (dauguma jų ir stebėjo iškilmes) pastūmėjusiems ir suintrigavusiems dar visai jaunus savo studentus neapsiriboti vien universiteto diplomu, o gilintis toliau į mokslus.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu laureatus pasveikino specialiai apdovanojimams atvykęs PLB vicepirmininkas Rolandas Žalnierius. Jis diplomantams padėjo už Lietuvos vardo ir mokslo garsinimą, už lietuvių, gabaus, darbštaus žmogaus ir puikaus specialisto įvaizdžio kūrimą pasaulyje.

Kai kurie laureatai dar keletą dienų liko Vilniuje. Ji su savo tyrinėjimais supažindino visuomenę skaitydami viešas paskaitas. Dr. Vaidas Šeferis „Donelaitis, Lietuva ir šiuolaikinis mokslas“ skaitė Vilniaus universiteto dėstytojams ir studentams, dr. Almantas Pivrikas „Elektrinis laidumas moderniuose optoelektronikos prietaisuose“ to paties universiteto Fizikos fakulteto studentams ir dėstytojams, ir dr. Jolanta Aleksejūnienė kalbėjo tema „Odontologijos studijos – iššūkis dėstytojui šiandien ir rytoj“ – būsimiesiems Vilniaus universiteto medikams.

Parengė Vitalius Zaikauskas

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva kreipėsi į JAV televizijas

Vilnius (BNS) – Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Jungtinėms Meksikos Valstijoms atkreipė Jungtinių Amerikos Valstijų regioninės kabelinės ir satelitinės televizijos ir radijo asociacijos (MSG), Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) komisaro ir JAV krepšinio komandos „Knicks“ vadovų dėmesį dėl transliacijų metu nurodomos klaidinančios informacijos apie JAV žaidžiančių lietuvių krepšininkų kilmės šalį.

Užsienio reikalų ministerija pranešė, kad kreipimesi ambasada pabrėžė, kad visai lietuvių bendruomenei pasaulyje sukėlė didelį susirūpinimą tai, kad varžybų transliacijos metu JAV krepšinio komandoje „Knicks“ žaidžiančio Mindaugo Kuzminsko gimimo vieta buvo nurodyta Vilnius, Sovietų Sąjunga, kadangi Sovietų Sąjunga nebeegzistuoja.

Laisvės premiją siūlo skirti N. Sadūnaitei

Vilnius (BNS) – Seimo nariai šiemetinę Laisvės premiją siūlo skirti disidentei Nijolei Sadūnaitei. Tokį kreipimąsi Laisvės premijų komisijai pasirašė 52 parlamentarai iš skirtingų Seimo frakcijų.

Kreipimesi pabrėžiama, kad N. Sadūnaitei sovietmečiu ne kartą buvo suimta ir tardoma KGB, bet ir toliau veikė Lietuvos labui, neišsivadėjo savo pažiūrų, vertybių ir nuosekliai kovojo prieš sovietinę santvarką.

Taip pat primenama, kad nuo 1988 metų N. Sadūnaitei yra Helsinkio grupės narė, 1990 metais Los Angeles Respublikonų partijos buvo apdovanota medaliu už ilgametę kovą už žmogaus teises, 2009 metais JAV Lietuvių Bendruomenė jai skyrė Laisvės premiją.

Kandidatūras Laisvės premijai gauti visuomeninės organizacijos, fiziniai asmenys kandidatus gali siūlyti iki gruodžio 9 dienos. Iš jų bus atrinktas nominantas 2016 metų Laisvės premijai gauti, jo kandidatūra bus teikiama Seimui tvirtinti.

Komisija taip pat nutarė prašyti Seimo teisininkų paaiškinimo, ar galima iš naujo parlamentui pristatyti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio kandidatūrą 2015 metų Laisvės premijai gauti.

Pernai komisija Laisvės premiją

Kviečia mokykla ant ratų

Vilnius (ELTA) – Visoje Europoje prasidėjo Profesinių gebėjimų savaitė. Lietuvoje ją atidarė Technologijų mokykla ant ratų – inovatyvia technologijų ir inžinerinio mokymo įranga aprūpintas specialus autobusas.

Pirmiausiai keliaujanti mokykla išsikūrė Vilniuje, Rotušės aikštėje. Visą dieną ji buvo atvira mokinių grupėms ir pavieniams smalsuoliams. Kitomis dienomis ji lankysis Kaune, Alytuje,

Tai ne pirmas atvejis, kai lietuvių kilmės krepšininkai NBA nurodomi kaip kilę iš Sovietų Sąjungos.

Liepą Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas paprašė NBA klubo New Yorko „Knicks“ ištaisyti klaidą apie Lietuvos krepšininko Mindaugo Kuzminsko kilmę. Klubas vėliau panaikino M. Kuzminsko profilyje esančią informaciją, kad jis žaisti į klubą atvyko iš SSRS. Dabar ten įrašyta Lietuva.

2016 metų pradžioje sporto interneto svetainė „Yahoo Sports“ buvusio Houstono „Rockets“ krepšininko Donato Motiejūno aprašyme taip pat nurodė, kad šis gimė SSRS.

„Kaunas, SSRS“ kaip D. Motiejūno gimimo vieta buvo parodyta ir per NBA rungtynių transliaciją, o prašydamas ištaisyti šią situaciją į klubą taip pat kreipėsi ir pats krepšininkas, ir ambasadorius R. Kriščiūnas. Šios klaidos buvo ištaisytos.

Kalbą 1987 metų rugpjūčio 23 dienos mitinge prie A. Mickėvičiaus paminklo režė N. Sadūnaitei (d.).

„Lietuvos žinios“ nuotr.

pasiūlė įteikti pirmajam šalies vadovui atkūrus nepriklausomybę V. Landsbergiui, bet tam nepritarė Seimas. Po tokio Seimo sprendimo atsistatydino dalis komisijos narių, premija liko niekam nepaskirta, pasigirdo siūlymų visai ją naikinti.

Laisvės premija siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą. Pretendentais Laisvės premijai gauti gali būti Lietuvos ir užsienio valstybių fiziniai, viešieji ir privatus juridiniai asmenys, nusipelnę laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms.

Laisvės premiją Lietuvos Seimas įsteigė 2011 metų rugsėjo 15 dieną. Premija siekia 5 tūkst. eurų. Ji teikiama kasmet sausio 13-ąją per iškilmingą Laisvės gynėjų dienos minėjimą.

Šiauliuose, Panevėžyje ir supažindins 8–12 klasių mokinius su šiuolaikinėmis technologijomis, kurios naudojamos profesiniame mokyme.

3D spausdintuvai, robotai, sensoriai – tai tik nedidelė dalis išpūdingų šiuolaikinių priemonių, telpančių į didžiulį autobusą. Tikslas – parodyti technologiskai pažangų profesinį mokymą ir paskatinti mokinius ir suaugusiuosius pasinaudoti jo galimybėmis.

Kremliaus rėmėjai pralaimėjo Austrijoje ir Italijoje

Roma/Viena („Draugo“ info) – Gruodžio 4 dieną Italijos gyventojai referendume aiškia balsų dauguma atmetė ministro pirmininko Matteo Renzi inicijuotą konstitucijos reformą, taip sukeldami vyriausybės krizę. Dar naktį į sekmadienį premjeras paskelbė apie savo atsistatydinimą.

Referendume prieš reformą balsavo apie 60 proc. rinkėjų, 40 buvo „už“. Protesto judėjimo „Penkios žvaigždės“ vadovas Beppe Grilo šventė referendume tartą „ne“ ir vyriausybės vadovo M. Renzi atsistatydinimą. Balsavimo rezultatus jis pavadino „demokratijos pergale“.

Referendumu buvo siekiama supaprastinti dviejų parlamento rūmų sistemą. Senato narių skaičius turėjo sumažėti nuo 315 iki 100, juos rinktų ne tauta. Senatas nebūtų turėjęs teisės bal-

suoti dėl visų įstatymų. M. Renzi argumentavo, kad tai leistų užbaigti besitęsiantį vyriausybės darbo blokavimą Italijoje.

Primename, kad M. Renzi rikimų kompanijos metu kalbėjo apie Italijos suartėjimą su Rusijos vadovu, visada priešindavosi prieš Europos sąjungos taikomoms sankcijoms V. Putino režimui.

Tą pačią dieną nesėkmę patyrė kitas kraštutinių dešiniųjų kandidatas Norbert Hofer pakartotiniuose Austrijos prezidento rinkimuose. N. Hofer taip pat kalbėjo apie Austrijos suartėjimą su Rusija, priešinosi sankcijoms Maskvai. Nors Žaliųjų remiamas A. van der Bellen laimėjo gegužę vykusius Austrijos prezidento rinkimus, rezultatai buvo panaikinti ir turėjo būti surengti pakartotiniai rinkimai.

Protestuoja dėl D. Trump skambučio į Taivaną

Pekinas (BNS) – Pekinas pareiškė protestą Jungtinėms Valstijoms dėl jų išrinktojo Prezidento Donald Trump pokalbio telefonu su Taivano vadove Tsai Ing-wen, sakoma paskelbtame Kinijos užsienio reikalų ministerijos pranešime.

„Jau pareiškėme oficialų protestą dėl šio įvykio atitinkamai JAV pusei. Pabrėžtina, kad pasaulyje yra tik viena Kinija. Taivanas yra neatskiriamas Kinijos teritorijos dalis“, – sakoma URM pranešime.

D. Trump biuras anksčiau nurodė, kad išrinktasis prezidentas telefonu kalbėjosi su Tsai Ing-wen, o šis žingsnis sulaužė kelis dešimtmečius tru-

kusią JAV diplomatinę politiką.

„Per pokalbį jie aptarė artimus ekonominius, politinius ir saugumo ryšius“ tarp Taivano ir Jungtinių Valstijų, nurodė D. Trump biuras.

Neaišku, kuri pusė inicijavo telefono skambutį.

Kinija laiko suverenų Taivaną savo teritorijos dalimi ir siekia suvienijimo valdant Pekinui. Todėl bet kokie JAV veiksmai, turintys užuominų apie Taivano nepriklausomybę, reikštų sunkų įžeidimą.

Washingtonas formalius diplomatinis santykius su sala nutraukė 1979 metais ir pripažįsta „Vienos Kinijos“ koncepciją.

JK teismas ėmėsi apeliacijos dėl „Brexit“

Londonas (ELTA) – Didžiosios Britanijos Aukščiausiasis Teismas pradėjo nagrinėti vyriausybės apeliaciją dėl žemesnės instancijos teismo sprendimo, anot kurio, parlamentas turi pritarti britų išstojimo iš Europos Sąjungos (ES) proceso pradžia. Nagrinėjimas truks iki ketvirtadienio, o vienuolikos teisėjų sprendimas turėtų paaiškėti kitų metų pradžioje.

Lapkričio pradžioje Aukštasis Teismas Londone nusprendė, kad britų vyriausybė „Brexit“ derybas gali pradėti tik pritarus parlamentui.

Į teismą kreipėsi grupė britų, teigusių, kad vyriausybė, jų nuomone, negali aktyvuoti 50-ojo ES konstitucijos straipsnio dėl išstojimo, jei tam prieš tai nepritarė parlamentas. Ministrė pirmininkė Theresa May vėliausiai iki kovo pabaigos ketina duoti pradžią išstojimo procesui.

Britai birželį vykusiam referendume nedidele balsų dauguma pritarė pasitraukimui iš Bendrijos. Kai tik bus aktyvuotas 50-as straipsnis, Didžioji Britanija turės dvejus metus laiko deryboms su ES dėl skyrybų.

JAV policininkai finansuos Rusiją

Maskva (BNS)

– Rusijos ginklų gamintojas „Techmash“ į JAV išsiuntė pirmąją partiją nemirtino poveikio pistoletų „Osa“ („Širšė“), kuriais apsiginkluos Arizonos valstijos šerifų igaliojiniai.

„Pirmoji partija – daugiau kaip 60 ‘Osa’ pistoletų ir 10 tūkst. šovinių jiems – užsakovus jau pasiekė ir ginklai yra bandomi“, – teigiama Rusijos susivienijimo „Techmash“ pranešime spaudai.

Jame pažymima, jog tai – pirmasis šių laikų atvejis, kai JAV jėgos struktūros oficialiai įsigyja Rusijoje pagamintus neletalinius ginklus, kurie skirti ne priešininkui nukauti, o jam neutralizuoti. Vadinamasis „humaniškas“ trauminis pistoletas, galintis

JAV policininkai bus apginkluoti rusiškais ginklais „Osa“.

Wikipedia. Org nuotr.

šaudyti guminėmis kulkomis, mažais kurtinamaisiais užtaisais, pipirinio gelio kapsulėmis ir kitų tipų šoviniais, yra visų pirma atgrasymo ir psichologinio poveikio priemonė.

„‘Osa’ per pirminius bandymus JAV sulaukė puikių įvertinimų. Dabar deramasi dėl kitų valstijų policininkų apginklavimo šiais pistoletais“, – pranešė „Techmash“.

Lietuva turės dar vieną palaimintąjį

Popiežius Pranciškus š. m. gruodžio 1 d. įgaliojo Šventųjų skelbimo kongregaciją paskelbti dekretą, pripažįstantį Dievo tarno arkivyskupo Teofilijaus Matulionio (1873–1962) kankinystę ir taip atveriantį kelią paskelbti jį palaimintuoju. Iškilmingas arkivysk. T. Matulionio skelbimas palaimintuoju turėtų įvykti tuomet, kai bus baigtos derinti visos detalės su Šv. Sostu. Paskutinį kartą Lietuvoje palaimintuoju buvo skelbiamas vyskupas Jurgis Matulaitis 1987 metais. Skelbimas palaimintuoju – žingsnis į pripažinimą šventuoju. Arkivyskupas T. Matulionis yra sakęs: *Kai pamana, koks geras ir gailingas yra Viešpats: savuosius suranda miškuose, tundrose, vidurnaktį... Širdingai dėkui Jam! Gerai sutvarkė Apvaizda, kad ir mus – brolius kunigus – atsiuntė ten, kur tikintieji. Kur avys – ten ir ganytojai.*

Dievo tarnas arkivysk. T. Matulionis patarnavo visiems žmonėms, neatsizvelgdamas į jų tautybę: latviams, lenkams, baltarusiams, lietuviams. Jis pasižymėjo ypatinga ištikimybe Bažnyčiai, sovietmečiu atsisakė kurti nacionalinę Lietuvos Katalikų bažnyčią. Nors buvo nuolat persekiojamas, patyrė įvairių represijų, Dievo tarnas T. Matulionis pasitikėjo Dievu ir atkakliai laikėsi apsisprendimo vykdyti Dievo valią. Tai gyvo krikščioniško tikėjimo pavyzdys kiekvienam. Dievo tarnui ypač artima buvo malda į Švč. Jėzaus širdį, pamaldumas Švč. M. Marijai. Stiprybės jis sėmėsi adorodamas Švč. Sakramentą.

T. Matulionis gimė 1873 m. birželio 22 d. Kudoriškio k., Alantos parapijoje, mokėsi Daugpilio gimnazijoje ir Petrapilio kunigų seminarijoje. 1900 m. kovo 4 d. T. Matulionis Petrapilyje buvo išventintas kunigu, darbavosi Latvijoje – Varaklianų ir Bikavos parapijose, o nuo 1910 m. – Petrapilyje. 1923 m. kunigas T. Matulionis suimamas ir nuteisiamas kalėti trejus metus. Grįžęs iš kalėjimo, 1929 m. vasario 9 d. Petrapilyje vyskupas A. Maleckis slapta konsekruoja vyskupą. 1929 m. rudenį T. Matulionis vėl suimamas ir išsiunčiamas dešimčiai metų į koncentracijos lagerį Solovkų salose (Rusija). 1933 m. spalio 19 d. Lietuvai ir Sovietų Sąjungai keičiantis kalinius, jis kartu su kitais sugrįžta į Lietuvą. Nuo 1936 m. rudens apsigyvena prie seserų Benediktinių bažnyčios Kaune kaip jos rektorius. Įveda nuolatinę Švenčiausiojo Sakramento adoraciją. Kurį laiką 1940 m. eina vyriausiojo Lietuvos Kariuomenės kapeliono pa-

Arkivyskupas T. Matulionis.
Kaišiadorių vyskupijos nuotr.

reigas.

Mirus Kaišiadorių vyskupui Juozapui Kukta, popiežius Pijus XII 1943 m. T. Matulionį paskiria Kaišiadorių vyskupu. 1946 m. gruodžio 18 d. jis vėl suimamas ir išvežamas į Vladimiro kalėjimą, vėliau į Mordoviją. Į Lietuvą vyskupas T. Matulionis grįžta tik 1956 m. pavasarį. Tuometinei valdžiai neleidus sugrįžti į Kaišiadoris, apsigyvena Birštone. 1957 m. pirmąją Kalėdų dieną Birštone, savo kambaryje, slapta vyskupu konsekruoja kunigą Vincentą Sladkevičių. Už šį „nusikaltimą“ 1958 m. spalio 17 naktį valdžia vyskupą Teofilijų išveža iš Birštono ir apgyvendina Šeduvoje. Už ypatingą ištikimybę Bažnyčiai popiežius Jonas XXIII 1962 m. vasario 9 d. vyskupui Teofilijui suteikia arkivyskupo titulą. 1962 m. rugpjūčio pradžioje arkivyskupas Teofilijus gauna kvietimą dalyvauti Vatikano II Susirinkime. Netrukus, 1962 m. rugpjūčio 17 d. arkivyskupo bute Šeduvoje daroma krata, kurios metu jam suleidžiama neaiškios sudėties injekcija. Praėjus trims dienoms, rugpjūčio 20-ąją arkivyskupas Teofilijus miršta. Palaidojamas 1962 m. rugpjūčio 23 d. Kaišiadorių katedros vyskupų kriptoje. 1989 metais prelatas Stanislovas Kiškis parašo prašymą pradėti skelbimo palaimintuoju procesą. Vyskupijos lygmeniu atliekamas tyrimas 2008 m. buvo baigtas ir byla perduota toliau nagrinėti Šventųjų skelbimo kongregacijai Romoje. 2016 m. gruodžio 1 d. popiežius Pranciškus priėmė Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektą kard. Angelo Amato ir pritarė kongregacijos parengtam dokumentui, kuriuo pripažįstama Kaišiadorių vyskupo arkivysk. T. Matulionio (1873–1962) kankinystė. Šis šv. Tėvo sprendimas atveria kelią skelbti kankinį arkivysk. T. Matulionį palaimintuoju.

ELTA

Ilgametei Pedagoginio lituanistikos instituto direktorei

A † A STASEI VANAGAITEI PETERSONIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą DAIVĄ ir sūnų VYTĄ bei visus artimuosius.
Liūdime kartu su jumis.

*Lituanistikos tyrimo ir studijų centro
taryba ir valdyba*

Ilgametei Pedagoginio lituanistikos instituto direktorei

A † A STASEI VANAGAITEI PETERSONIENEI

mirus, nuoširdi užuojauta vaikams DAIVAI ir VYTUI, artimiesiems bei giminėms Kanadoje ir Lietuvoje.

*Prof. dr. Jonas Račkauskas
PLI rektorius*

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPA

Ukraina, Baltarusija, Moldovė, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nepokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabavimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal Inc.
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2656

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas kalėdoms!

**Remkime
Draugo fondą**
www.draugofondas.org

<http://draugokalendarorius.org>

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Laukiame visų visų mažų ir didelių iš NJ, PA, NY ir aplinkinių rajonų „Lietuvėlės“** liuanistinės mokyklos Kalėdinės eglutės šventėje gruodžio 10 d., šeštadienį, 5 val. p. p. Estų namuose (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson, NJ 08527). Iš Californijos atskrenda Garnys Garniauskas ir Varliukas Tutis. Matysite spektaklį „Paslaptis ‘O’“. Po spektaklio susitiksime su nepaprastai linksmu Kalėdų seneliu, kuris ruošia dovanėles ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Visų laukia siurprizai, kokie būna tik kartą metuose! Šventės metu veiks Kalėdų senelio užėiga. Didelis pasirinkimas lietuviškų maisto produktų ir saldumynų. Bilietus galite užsisakyti paskambinę tel. 848-525-9570, 732-939-5334.

■ **Gruodžio 10 d., šeštadienį, 8 val. v. PLC galerijoje „Siela“** (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks muzikinis poezijos vakaras ir Kristinos Jurkutės knygos pristatymas „Lietus kvepia plienu“. Bilietus galėsite įsigyti prie įėjimo.

■ **Gruodžio 11 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p.** Seton Catholic School Gym (165 Rhinecliff Drive, Rochester, NY 14618) Edvardo Gervicko liuanistinė mokykla, Rochester lietuvių draugija, Amerikos Lietuvių Bendruomenė ir Šv. Jurgio parapija visus kviečia prisijungti prie šventės „Eglutė ir Kūčios“. Daugiau informacijos el. paštu regina_juodeikiene@yahoo.com arba paskambinus tel. 585-364-6554 (R. Juodeikiene).

■ **Sekmadienį, gruodžio 11 d., kviečiame** į Čikagos Mokslo ir pramonės muziejų (Museum of Science and Industry), kur 2:45 val. p. p. vyks lietuviškų kalėdinių tradicijų programa. Tai – muziejaus programos „Kalėdos pasaulyje ir šviesų šventė“ dalis. Programą atliks „Lietuvos Vyčių“ (vad. L. Ringienė) bei „Suktinio“ (vad. G. Kniežienė) šokėjai ir jauna solistė Agnė Giedraitytė. Kasmetinėje eglučių parodoje, kaip ir per pastaruosius 60 metų, spindės lietuviška eglutė (puošta Sue Radavich-Whalen). Mu-

ziejiaus adresas: 5700 South Lake Shore Drive, Chicago, IL. Laukiame visų!

■ **Gruodžio 12 d., pirmadienį, 6:30 val. v.** minint LR generalinio konsulato New Yorke 90-mečį, maloniai kviečiame į šiai progai skirtos ekspozicijos atidarymą (420 Fifth Ave., 3rd Floor, New York, NY 10018) ir susitikimą su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi JAV Rolandu Kriščiūnu.

■ **Gruodžio 11 d., sekmadienį, 4:30 val. p. p.** PLC Fondo salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439) kviečiame visus į „Švelniukų šaly“ miuziklą! Kiekvieno mažojo žiūrovo laukia siurprizas-dovanėlė! Bilietus galite įsigyti lietuviškose parduotuvėse. Daugiau informacijos el. paštu popchorassvajone@gmail.com arba paskambinus tel. 630-936-7745.

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, 6 val. v. Moose Lodge** (51 Madison St., Riverhead, NY 11901) visus visus, didelius ir mažus, JAV LB Rytinio Long Island apylinkė maloniai kviečia į labai smagią ir linksmą Kalėdinę šventę „Muzikinės Kalėdos“ kartu su muzikantu-DJ Eugenijumi Disevičiumi. Labai prašome užsisakyti vietas ir susimokėti iki gruodžio 12 d. el. paštu: rasamaja@gmail.com arba tel. 631-764-1932.

■ **Gruodžio 31 d., šeštadienį, 8 val. v. Šv. Kazimiero parapijos** didžiojoje salėje (3855 Evans St., LA, CA 90029) kviečiame visus sutikti Naujuosius metus! Svečiuose lankysis grupė „Studija“. Bus šventinė vakarienė, veiks baras. Užsisakyti vietas galite paskambinus tel. 323-360-7786 (Ričardas).

■ **Anoniminių alkoholikų (AA) draugijos** susirinkimai lietuvių kalba vyksta PLC konferencijų salėje du kartus per savaitę: sekmadieniais nuo 7 val. v. iki 8 val. v. ir trečiadieniais nuo 8 val. v. iki 9 val. v.

www.draugas.org

Tapkite DRAUGO skaitytojais

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 120 dol. pusmečiui – 65 dol.
internetinė (pdf) metams – 115 dol. 3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija _____ zip _____

Čekį siųskite:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-585-9500

www.draugas.org

Lituanistinė Mokykla „Lietuvėlė“

KALĖDOS STEBUKLŲ METAI!

ŠIAIS METAIS KALĖDŲ SENELĮ ATSKRAIDINS
**GARNYS GARNIAUSKAS
IR VARLIUKAS TUTIS**

RUOŠKITĖS! SKUBĖKIT ĮSIGYTI BILIETUS | SPEKTAKLĮ
PASLAPTIS ‘O’
IR | ŠVENTINĮ SUSITIKIMĄ SU PAČIU
PAČIAUSIU, LINKSMIAUSIU, IŠRADINGIAUSIU IR
DOSNIAUSIU **KALĖDŲ SENELIU IŠ KALIFORNIJOS!!!**

JAU PRADĖKIT MOKYTIS EILERAŠTUKUS, DAINELĖS
AR ŠOKIUS. JEI GERI BUVOŲ KALĖDŲ SENELIS
DOSNIAI DOVANAS DALINS! IKI PASIMATYMO!

GRUODŽIO 10 D., 17 VAL.
4 Cross Street & Veterans Hwy, Jackson, NJ 08527

Tėveliai turėkite saikingo dydžio dovanėlę seneliui
| maišą su vaiko vardu, pavarde ir amžiumi.
Taigi IKI LABAI LINKSMO KALĖDINIO ŠURMULIO!!!

~ ŠVENTĖS METU VEIKS KALĖDŲ SENELIO UŽEIGA ~

Galima bus įsigyti knygelę **‘AŠ KITOKS’** su autoriaus autografu.
Spektaklio autorius, iliustratorius, scenografas, aktorius - **Rolandas Dabukas**

Renginio auka: Suaugusiam \$15, vaikams iki 16 metų nemokamai
Bilietus galite įsigyti/užsisakyti 848-525-9570, 732-939-5334

Pasaulio Lietuvių Centras
Galerija „Siela“
14911 E. 127th St.,
Lemont, IL 60439

Kristina Jurkutė

LIETUS KVEPIA PLIENU

Gruodžio 10 d., 8 v.v.
Muzikinis poezijos vakaras ir knygos pristatymas

Ateik. Išgirski apie gimto miško ilgesį
ir vidurnakčio burtus šnabždančius
senolių kaulus. Apie sulopytos sielos
pažadą ir vėjui lopšinę dainuojančius
vilkus. Apie atminties ir laiko pinkles,
jauno angelo keliones ir tyliai plakančią
širdį. Ir, aišku, apie katiną.
O kaipgi be jo? Ir kaipgi be muzikos?
Ateik. Išgirsk. Lauksim.

Agnė Giedraitytė (vokalas)
Gintaras Milius (perkusija/būgnai)
Aidas Stonys (gitara)
Artūras Blažukas (gitara)
Gintaras Juknys (bosas)

Renginio kaina \$20
Bilietus galėsite
įsigyti prie įėjimo.